

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

V red devane od **Dr. Janeza Bleiweisa.**

Tečaj VII.

V sredo 7. sušca (marchija) 1849.

List 10.

Ljubljančanam!

Fárnih cerkvá pět ima Gospód Bóg v naši Ljubljáni, Tóliko túdi kasárn ima peklénska pošást. Vábíta Peter, Miklávž nas z Jákobam k Bógu Ljubljance, Vábi nas Jánez Kerstník, vábi Marija v nebó. Híse: kazíno, redút, koloseum z njími teáter, Ima strelíše hudič, svôje si cípce lovit.

Dr. Prešerin. *)

Velki zbor

krajske kmetijske družbe v Ljubljani.

(Dalje.)

Gosp. Dr. Struppi je razložil vse prizadevanje kmetijske družbe za napravo živinozdravilske šole v Ljubljani, v kateri se bo tudi poduk v podkovanji kónj dajal. Denarji, ktere ima družba za ta namen že shranjene, znesó v vsim skupej 2836 gold. — namreč 1792 gold. je skupila iz prodaniga zemljiša na Ljubljanskim močirji (Franzenshof), 144 gold. je obljubila Ljubljanska mestna srenja, — 900 gold. pa znêse prihranek dvelétnih daril, ktere družba ni razdelila za govéjo živino. Povedati se mora, de te darila so se dajale iz družbinih denarjev, torej je kmetijska družba v tem zboru sklenila, de naj se vsakolétni znesek (600 gold.) téh daril takó dolgo obrača za naprávo te šole, dokler ne bojo vsi dolgoví tega zidanja poplačani, in dokler ne bo ta šola na taci nogah stala, de bo móгла sama za se obstati. Ta družtvini sklêp je šel na Dunaj, de bi ga tudi ministri poterdili. — Zidanje te šole z vso notranjo opravo je na 7000 gold. prevdarjeno, in kër imamo dosihmal le 2836 gold. gotovih, je napravila kmetijska družbva nabéro po celi deželi, in je tudi naprosila bližnje slovenske soséde, kterim zná ta šola v prid biti.

Na dalje je bilo v zboru sklenjeno, de naj se ministerstvo naprosi, de naj zapové, de prihodnjič vsak kovač, ki hoče v deželi kovaški mojster biti, mora v to šolo iti, se podkovanja učiti, in de naj se mu le potem kovaška mojstrija podeli, ko je bil v ti šoli za dobriega podkovača kónj spoznan. — Take postave so tudi v družih deželah našiga cesarstva in so silne potrebne, zakaj le učen kovač je v stanu, živino z zdravimi in bolnimi kopiti umno podkovati. Pri nas na deželi je pa večidel žalostno s podkovo kónj!

(Dalje sledi.)

Krajskim mladenčem!

Pod tem nadpisam stojí v 25. listu Ljubljanskiga

*) Pričijočo pesmico v duhu »nebeške procesije« (dystichon po tevtonski méri) smo našli v zapuščini rajnciga dohtarja Prešerna. Razun 13 razdelkov poslovenjene Parizine, nekaj nemških pesem in nekterih pisem svojih prijatlov ni slavni pesnik nobenih družih pisanj zapustil. Vredništvo.

nemškiga časopisa goreča beseda, ki jo star vojak, kteri Cesarju že od 1799. léta služi, Krajski mladosti govori in jo vnema, v vojaški stan stopiti, ki si je poslednji čas toliko slave pridobil. Kër so Novice že v poslednjim listu v ti reči govorile, podajo ta nagovor, nekoliko okrajšan, v slovenskim jeziku krajski mladosti. „Takrat“ — govori naš stari vojak — ko se je punt na Laškim vžgal, je tudi naš regiment od nas slovó vzél, in se je šel za Avstrijo bojevat, ktero je hotel sovražnik razdjati. Blagoslov cele dežele je spremil njih bandêra — solzé starišev, bratov in sester, prijatlov in prijatlíc so jim bile mile zvezde, ki so jim svetile na nebu prihodnosti in ki so olajšale britkost ločitve. Pač je marsikter šel, kteriga nikdar več nazaj ne bo — tode on počiva v grobu, kteriga mu je slava skopála, in nad kterim junaštva venec zelení; on je smert storil za domovíno, ktera je njegovo imé zapisala v zlate bukve svojih domorodcov. — Veči del naših ljudi pa stojí še v celi móči v armadi, ktera Laškim puntarjem krepko na péte stopa, in se takó slavno obnaša, de jo vse hvali in povzdiguje, in jo tudi presvitli Cesar ovenčujejo s častnimi znamenji v obliči sovražnika na Tičinu! Bratovsko zedinjena z drugimi narodi avstrijskiga cesarstva, je domovíno pogube otéla in si zató slavo pridobila tudi za prihodnje čase! — Veliko je že storjeniga, veliko pa je še storiti, zakaj Avstrije sovražniki še niso pokončani in še zmirej glavo vzdigujejo, de se ona ne more práv povzdigniti na svetlost novo eveteče svobode. — Novi bôji terjajo novo moč. Na noge tedaj, mladenčci! poslušajte klic svojiga Cesarja, ki, zvest svoji prisegi: „Z druženo močjó“, le srečo svojih svobodnih ljudstev vstanoviti želí. — Stopite tedej možko k posodi, v kteri srečke ležé, in vzdignite, kar vam je brez razločka stanú namenjeniga, kar vas pélje k junaškemu vojskovodju Radeckitu, ki svoje vojake kakor oče svoje otroke ljubi, in kterimu je veselje, slavne dela slavno počastiti! i. t. d.

Kaj imajo naši kmetje noviga začeti, in kaj stariga obderžati?

(Konec.)

Vsi skupej smo bili že stariga kopita siti. Marsikter pisár v kancelii se je že šopiril, kakor de bi bil Bog oče, in gorjé človeku, ki ni ponižno od delječ stal, dokler ga ni tak Bog oče poklical. Marsiktera kancelija se je lani še v tem času tako mogočno stéla, de je mislila, de je celo človeštvo zavoljo kancelij na svetu, ne pa kancelije zavoljo ljudi. To pa se bo zdej vse spreobrnílo. Mili Cesar Ferdinand so lani svojim ljudstvam vstavo ali konstitucíjo dali in z vstavo so razdelili svojo oblast, in sedanji presvitli Cesar Franc Jožef so poterdili vse, kar so nam Cesar Ferdinand dodelili. Ljudstva, v državni zbor po poslancih poklicane, imajo